

اکمال و اتمام دین در روز غدیر به چه معناست؟

جواب:

مردی که از نظر علم و تقوا و قدرت و عدالت بعد از پیامبر در میان مسلمانان بی نظیر بود به عنوان جانشینی آن حضرت انتخاب شد و از مردم برای او بیعت گرفت، یأس و ناامیدی نسبت به آینده اسلام آنها را فرا گرفت و دریافتند که این دین و آئین ریشه دار و پایدار است.

اگر در روز غدیر به کامل بودن دین خبر داده شده منظور از اکمال آن تنها به بیان احکام الهی نیست بلکه اکمال این دین به مبین و شارح معصوم و مجری معصوم آن است او هم معارف دین را به طور صحیح بیان کند و هم از تحریف و ایجاد بدعت در دین جلوگیری می نماید و هم آن را به طور صحیح و کامل اجراء می نماید و این، تحقق پیدا نمی کند جز این که پیامبر مسئول این وظیفه مهم را مشخص نماید و از این رو در روایات، کمال دین را به ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام می داند (تفسیر نورالثقلین، ج ۱، ص ۵۸۷) و این امر در روز عید غدیر خم تحقق پیدا کرده است.

کفار در روز غدیر دچار یأس شدند زیرا آنها انتظار داشتند که آئین اسلام قائم به شخص باشد و با از میان رفتن پیامبر اوضاع به حال سابق برگردد و اسلام به تدریج برچیده شود، چنانکه در جنگ احد وقتی که پیامبر صلی الله علیه و آله مجروح شد و عده ای شایعه کردند که آن حضرت کشته شد. شیوع این خبر باعث ایجاد امید و اثر مثبت در کفار و مشرکان و تزلزل در میان مسلمانان گردید به گونه ای که عده ای به سرعت از میدان جنگ خارج شدند! آیه ای نازل شد که دین اسلام قائم به شخص نیست بلکه آئینی است که تا ابد جاودان خواهد ماند:

«و ما محمدًا اَلَّا رسول قد خلت من قبله الرسل افان مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم و من ینقلب علی عقبیه فلن یضرالله شیئاً و سیجزی الله الشاکرین»

سوره آل عمران، آیه ۱۴۴

محمد(صلی الله علیه و آله) تنها فرستاده خداست. پیش از او هم فرستادگانی بودند که از دنیا رفتند اگر او بمیرد یا کشته شود باید شما سیر قهقرایی کنید و به آئین بت پرستی برگردید؟ آنها که به عقب برگردند و به دوران کفر و بت پرستی باز گردند تنها به خود زیان می رسانند نه به خدا زیرا با این عمل تنها سعادت خود را از بین برده و گرفتار شقاوت می شوند و خدا کوشش شاکران را پاداش می دهد.»

خداوند در قرآن از همین یاس کفار در روز غدیر سخن گفته و می فرماید:

«اليوم يئس الذين كفروا من دينكم فلا تخشوهم واخشون...»

سوره مائده، آیه ۳

امروز کفار از دین شما ناامید شدند از آنها نترسید بلکه از(عذاب) من بترسید... .

واقعه غدیر، مخالفان اسلام اعم از مشرکان و یهودیان و مسیحیان را مأیوس و ناامید کرد چون آنها وقتی اسلام ظهور کرد، با آن

به مبارزه برخاستند؛ آنها آیین و دین خود را بر حق می دانستند و می گفتند:

«لن يدل الجنة الا من كان هوداً او نصاراً»

سوره بقره، آیه ۱۱۱

کسی بجز یهود و نصاری داخل بهشت نمی شود.

از طرفی سعی در حفظ آیین خود و از طرفی تلاش می کردند اسلام را به هر وضعی شده نابود کنند.

«يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»

آنان می خواهند نور خدا را با دهان خود خاموش سازند؛ ولی خدا نور خود را کامل می کند هر چند کافران خوش نداشته باشند!

کافران و مشرکان می خواستند با به سازش کشاندن پیامبر و برافروختن شعله جنگ و خاموش کردن نور الهی، دین را از بین

ببرند اما در روز عید غدیر حادثه مهمی رخ داد که کافران مأیوس شدند و آن نصب علی علیه السلام به عنوان ولی و جانشین

پیامبر صلی الله علیه و آله بود زیرا آنها علی علیه السلام را شناخته بودند که او کیست و چه می کند و چه می گوید، از این رو با

روی کار آمدن علی علیه السلام آن طمع خام به یأس مبدل شد و دین دارای ولی و قیّم شد.

از امام باقر علیه السلام نقل شده است که فرمودند:

«بنی الاسلام علی الخمس علی الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الولاية و لم یناد بشیء کما نودی بالولاية»

کافی، ج ۲، ص ۱۸ حدیث اول از الباب الثالث عشر من کتاب الایمان و الکفر

دین دارای پنج پایه است: ۱- نماز ۲- زکات ۳- روزه ۴- حج ۵- ولایت. سپس فرمود: ولایت با فضیلت ترین و با ارزش ترین

آنهاست.

یعنی ولایت به معنای حکومت و زعامت سیاسی است و آن که زعامت سیاسی جامعه را بر عهده دارد والی مسلمین است. او

چون دین شناس و دین باور و متین و مفسّر دین و مجری حدود آن و مدافع حریم است؛ کلید دین است. و اگر دین دارای ولی و

قیّمی با اوصاف گذشته باشد مقوم دین و موجب کمال دین است، ناگفته نماند که دین اسلام در زمان پیامبر صلی الله علیه و آله

نیز کامل بود زیرا در آن زمان قیّم و شارح و مبیین دین و عامل و مجری حدود و مدافع آن، شخص رسول الله صلی الله و علیه و آله بودند و بعد از ارتحال آن حضرت این شئون برعهده خلیفه آن حضرت است و این خلیفه باید با مستخلف عنه سنخیت و هماهنگی داشته باشد و لذا جانشین رسول خدا از مقام عصمت برخوردار بود تا بتواند با برخورداری از این ویژگی به تفسیر معصومانه وحی و اجرای آن بپردازد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

«یوم غدیر خم افضل اعیاد امتی و هو الیوم الذی امرنی الله تعالی ذکره فیه بنصب اخی علی ابن ابیطالب (علیه السلام) علماً لامتی یهتدون به من بعدی و هو الیوم الذی اکمل الله فیه الدین و اتمّ علی امتی النعمه و رضی بهم الاسلام دیناً»

تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۵۸۹

روز غدیر خم از با فضیلت ترین عیدهای امت من است و آن روزی است که خدای سبحان به من امر کرد تا برادرم علی را به عنوان نشانه امتم منصوب کنم تا آنها بعد از من به وسیله وی هدایت شوند و این روز همان است که دین در آن کامل شده و نعمت بر امتم تمام گردید. و اسلام به عنوان دین برای آنها پسندیده شده است.

در حدیث دیگری امام رضا علیه السلام می فرماید:

«و امر الامامه من تمام الدین»

تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۵۸۹

تمام و کمال دین به امر امامت است.